

Uchwała Nr IV/17/15
Rady Gminy Ostrowice
z dnia 4 lutego 2015 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Ostrowice.

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124), Rada Gminy Ostrowice uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Ostrowice na rok 2015, stanowiący część Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej w Ostrowicach zwany dalej „programem”.

1. DANE OGÓLNE NA TEMAT PROBLEMÓW NARKOMANII.

Używanie narkotyków jest zjawiskiem złożonym, niejednorodnym i dynamicznym. Co jakiś czas mamy do czynienia z pojawieniem się nowych trendów na scenie narkotykowej i jednoczesnym zanikaniem innych wzorów zachowań. Scena narkotykowa ewaluuje. Badania przeprowadzone w Polsce w ostatnich latach wskazują, że coraz mniej młodych ludzi eksperymentuje z substancjami nielegalnymi, z narkotykami „starej szkoły”, takimi jak amfetamina, heroina czy nawet ecstasy. „Polska młodzież wedle wyników badania zrealizowanego w 2011 r. jest nadal silnie zagrożona przez legalne substancje psychoaktywne. Doświadczenia z paleniem papierosów ma większość badanych uczniów a pali przynajmniej raz dziennie około 20% nastolatków. Zaznacza się tu na nowo tendencja wzrostowa. Mimo stabilizacji wskaźników, rozpowszechnienie picia wśród nastolatków jest zbliżone do wskaźników obserwowanych wśród dorosłych. Co prawda większość wskaźników dotyczących substancji nielegalnych zmniejszyła się ale po spadku w roku 2007 wzrosło rozpowszechnienie przetworów konopi”.¹

Narkomania to nie tylko problem wielkich miast. Narkotyki docierają do małych miasteczek i wsi. W dobie społeczeństwa informacyjnego, gdzie przepływ wiadomości stał się szybki i nieskrępowany, zjawisko używania narkotyków także przechodzi rewolucyjne zmiany. Ponadto postęp technologiczny w dziedzinach takich jak chemia otworzył przed producentami narkotyków zupełnie nowe możliwości wytwarzania coraz to nowych substancji psychoaktywnych. Są tańsze od alkoholu, łatwiejsze do ukrycia i trudniej rozpoznać osobę pod wpływem narkotyków od osoby pod wpływem alkoholu. Występuje różne natężenie zażywania narkotyków w poszczególnych regionach kraju. Szczególnie zagrożone są między innymi zachodnie regiony przygraniczne, w tym województwo zachodniopomorskie.

Koszty leczenia i resocjalizacji narkomanów są tysiąckrotnie wyższe od środków finansowych przeznaczanych na ten cel. Oferty pomocy różnych instytucji wciąż nie nadążają za potrzebami w tym zakresie.

¹ Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną.” Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2011 r. Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD. Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2011, źródło: <http://www.cinn.gov.pl/portal?id=166545> z dnia 25.02.2013 r.

Rozważając problem narkomanii nie sposób nie odnieść się do mitów typu „Dopalacze są bezpieczną alternatywą dla substancji nielegalnych”. Dopalacze są typem substancji psychoaktywnych, które działają jak narkotyki. Podstawowym składnikiem dopalaczy jest BZN (N-benzylopiperazyna – stymulant Ośrodkowego Układu Nerwowego), która działa jak amfetamina. BZN powoduje przyśpieszenie tętna, odwodnienie organizmu i prowadzi do uzależnienia.

Zapewne wszyscy wiemy, że nowa substancja zanim trafi do rąk lekarzy i wejdzie do powszechnego użytku musi przejść wszechstronne testy laboratoryjne, próby na zwierzętach doświadczalnych i trzy fazy badań z udziałem ludzi czyli badań klinicznych. Od zsyntetyzowania biologicznie czynnego związku do pojawienia się leku na rynku upływa z reguły kilkanaście lat, a koszty badań przedklinicznych i trzech faz klinicznych szacuje się obecnie na kilkanaście milionów dolarów. Nikt z nas nie jest w stanie uwierzyć, że producenci dopalaczy zadają sobie tyle trudu by stosować tę procedurę.

Na opakowaniach dopalaczy widnieją wyraźne ostrzeżenia: „Nie do spożycia przez ludzi”. Na niektórych opakowaniach można znaleźć także informację „by w przypadku spożycia niezwłocznie udać się do lekarza”. W sklepach, „dopalacze” sprzedawane są jako „produkty kolekcjonerskie” co oznacza, że oferta jest adresowana do kolekcjonerów, którzy umieszczają je w klaserach i trzymają na półkach, obok kolekcji znaczków czy monet. Skoro produkty są bezpieczne, przebadane i legalne, dlaczego nie są zarejestrowane do użytku przez ludzi.²

Działania profilaktyczne prowadzone wobec dzieci i młodzieży przynoszą efekty. Spadek dostępności narkotyków i obawa młodzieży przed wejściem w konflikt z prawem powodują, że liczba użytkowników narkotyków, zwłaszcza w Polsce, jak już wspomniano, nie wzrasta. Powoduje to zmniejszenie zysków producentów i handlarzy. Przemysł narkotykowy wprowadza więc na rynek nowe środki, które nie figurują na liście substancji zabronionych. Taką próbą omięcia przepisów prawa są właśnie „dopalacze”.

Ich promocja, jako środków użytecznych i bezpiecznych, prowadzona jest na licznych, specjalnie utworzonych stronach internetowych adresowanych do młodych odbiorców. Wzrasta liczba sklepów internetowych.

Głównym zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest przekierowanie narkomana do specjalisty i zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych od substancji psychaktywnych.

Gmina Ostrowice podejmuje działania mające na celu: prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej w szczególności dla dzieci i młodzieży, rozwój edukacji publicznej i szkolenie przedstawicieli różnych zawodów, instytucji i wyspecjalizowanych służb w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii a zwłaszcza w zakresie umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi.

² Jurek L., *Dopalacze, narkotyki, niewinny początek*. Rybnik 2010.

2. PODSTAWOWE CELE PROGRAMU.

- 1) Celem głównym programu jest kreowanie lokalnej polityki przeciwdziałania narkomanii w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód indywidualnych i społecznych, wynikających z używania środków, które mogą doprowadzić do narkomanii.
- 2) Zdefiniowano następujące cele szczegółowe programu:
 - a) zwiększenie wiedzy na temat ryzyka i konsekwencji używania środków psychoaktywnych,
 - b) rozwijanie lokalnego systemu rozwiązywania problemów narkomanii na terenie gminy,
 - c) ograniczenie zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

3. SZCZEGÓŁOWE ZADANIA I DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

- a) Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie organizowania specjalistycznego poradnictwa.

2) Ograniczenie zagrożeń używania środków, których używanie może doprowadzić do narkomanii i prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży

- a) Organizowanie i prowadzenie w szkołach na terenie gminy, programów profilaktycznych i działań edukacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz rodziców.
- b) Prowadzenie konkursów i olimpiad wiedzy o zdrowiu wśród dzieci i młodzieży.
- c) Udział w lokalnych kampaniach związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniem.
- d) Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania czasu wolnego z elementami profilaktyki między innymi – imprez rekreacyjno-sportowych, spotkań autorskich, festynów, koncertów, wycieczek, wyjazdów, seansów filmowych, imprez okolicznościowych i innych.
- e) Wspieranie rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży szkolnej.
- f) Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkołach i bibliotekach, w tym miesięcznika pt. Remedium.
- g) Upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej - plakaty, ulotki, informatory.

h) Organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią.

i) Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.

j) Organizowanie i finansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów o podłożu narkotykowym, dla nauczycieli i innych osób pracujących społecznie niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą.

i) Monitorowanie problemu narkomanii, w tym analizowanie zagrożeń i zachowań ryzykownych w szkołach.

3) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii oraz udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionych i ich rodzinom.

a) Propagowanie informacji o ogólnopolskich numerach telefonów zaufania.

b) Współpraca z instytucjami kulturalnymi, sportowymi, oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz udzielanie im pomocy finansowej dla stworzenia właściwych warunków lokalowych, sanitarnych oraz sprzętowych do prowadzenia działalności.

c) Nawiązanie współpracy z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych:
- przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży,
- dokonywanie stałych i okresowych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych; szkoły, place zabaw, świetlice itp.

d) Współpraca ze służbą zdrowia – poprzez dostarczanie materiałów na temat istoty uzależnienia od narkotyków.

e) Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii oraz podmiotami działającymi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

f) Podnoszenie wiedzy kadry poszczególnych instytucji oraz członków organizacji pozarządowych działających w obszarze problemów przeciwdziałania narkomanii, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy, sądu, policji, straży gminnej, opiekunów świetlic, stowarzyszeń abstynenckich i innych.

4. ZASADY MONITORINGU I EWALUACJI PROGRAMU.

1. Nadzór nad realizacją zadań wynikających z powyższego programu oraz ich formalne i finansowe rozliczanie pełnić będzie przewodniczący i sekretarz komisji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Podsumowanie efektów zrealizowanych zadań dokonane zostanie przez przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Raz w roku w terminie do 31 marca sekretarz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządzi sprawozdanie z wykonania programu zawierające informacje dotyczące wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych działań, liczby osób objętych poszczególnymi działaniami oraz liczby podmiotów objętych programem.
4. Wójt Gminy Ostrowice sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu.

5. MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA PROGRAMU.

- 1) Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 roku.
- 2) Wyniki monitorowania problemów społecznych w gminie, uwzględniając lokalne warunki i potrzeby.
- 3) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006 – 2015.
- 4) Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016.

§ 2. Źródłem finansowania zadań Gminnego Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Ostrowice są środki finansowe budżetu gminy, pochodzące z opłat z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3. Środki nie wykorzystane w bieżącym roku budżetowym zostaną przeniesione na kolejny rok budżetowy tj. na 2016 rok.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ostrowice.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2015 r.

Przewodniczący
Rady Gminy

Roman Bany

Uzasadnienie

do projektu Uchwały Rady Gminy Ostrowice

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Ostrowice

Art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124) stanowi, że: *Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (...).*

Powyższy zapis doprecyzowany jest w art. 10 ust. 1 ww. ustawy, w którym wyszczególniono zadania, jakie powinna realizować gmina w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Do zadań tych należą:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124) nakłada na radę gminy obowiązek uchwalania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Ostrowice na rok 2015 został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy.

Z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318; z 2014 r. poz. 379, poz. 1072) wynika, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Ostrowice na rok 2015 jest zasadne.